

Večernik

Leto III. (X.), štev. 253

Maribor, sreda 6. novembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Banski sveti

BANSKE UPRAVE BODO IMELE PO 8 ODDELKOV, STAREŠINA VSEH ODDELKOV BO PODBAN. — BANSKI SVET KOT POSVETOVALNI ORGAN.

BEograd, 6. novembra. Banske uprave, ki prično poslojati 15. novembra, bodo razdeljene na 8 oddelkov, oddelki pa na odseke in referate. Vsaka banska uprava bo imela:

1. splošni oddelček, ki bo obsegal tajništvo bana, pisarno podbana in personalni referat;
2. upravni oddelček, ki bo imel poseben odsek za politične agende;
3. gospodarski oddelček z odseki za poljedelstvo, za rudnike in za gozdarstvo;
4. oddelček za trgovino in industrijo;
5. prosvetni oddelček;
6. oddelček za socialno zaščito in narodno zdravje;
7. oddelček za finance s proračunskim odsekom;
8. oddelček za javna dela z odsekom za zgradbe in odsekom za ceste.

Starešina vseh oddelkov bo pomočnik bana, posamezne oddelke pa bodo vodili načelniki s šefi odsekov in referenti. Vrhovni šef celokupne banske uprave je ban sam.

V najkrajšem času bo banom dodeljen kot posvetovalni organ banski svet, ki bo sestojal iz gotovega števila s kraljevim ukazom imenovanih članov kot reprezentativnih posameznih gospodarskih in socialnih slojev prebivalstva, razen tega pa mu bodo pripadali še kot virilisti predstojniki vseh oddelkov banske uprave.

Banskemu svetu bo predsedoval ban odnosno pomočnik bana. Delokrog banskega sveta bo določen s posebno uredbo. Banski svet dravske banovine bo imel 22 do 25 imenovanih članov, tako da bo štel skupno z virilisti 30 do 33 članov. Banski svet bo imel pred vsem nalogo, da razpravlja o proračunu banovine, vendar pa nima pravice odločevanja, ki pripada izključno le banu odnosno finančnemu ministru.

Banski proračun bo urejen s posebnim zakonom o samoupravnih finančah, s katerimi bo odredeno, s katerimi dohodki bodo razpolagale banovine in s katerimi občinske samouprave. Ta zakon se že sestavlja v finančnem ministristvu in bo izgotovljen najdalje do konca tega leta, tako da bo stopil v veljavo že s 1. januarjem. Kakor znano, so banske finance začasno do 1. aprila urejene na ta način, da se prenesejo na bansko upravo gotovi državni krediti, razen tega pa razpolagajo banske uprave do sprejetja lastnega proračuna z vsemi dosedanjimi dohodki oblastnih samouprav.

Takoj, ko bodo bani in njihovi pomočniki nastopili svojo dolžnost, bodo resorni ministri imenovali tudi načelnike za posamezne resorne oddelke banske uprave ter šefe odsekov in referente.

Nove težkoče nemške vlade

CENTRUM IN BAVARSKA LJUDSKA STRANKA GROZITA. DA STOPITA V OPOZICIJO PROTI SEDANJI VLADI.

BERLIN, 6. novembra. Nemški državni vladi grozi nova, težka kriza. Centrum je odločno proti vladni predlogi o bračnem pravu in se postavlja kot strogo katoliška politična skupina na stališče, da morajo vsaj za katoličane ostati v veljavi norme kanonskega prava, z drugimi besedami, da se mora torej država prilagoditi cerkvenim odločbam. Centrum je zato pred kratkim zahteval, da naj se odgodi razprava o vladni predlogi v parlamentu. Na včerajšnji seji odbora za posvetovanje o imenovanju predlogi je izjavil bivši minister Bell imenom centruma, da vlada še vedno ni odgovorila na zahteve katolikov, vsled česar njegova frakcija ne more več podpirati sedanje vlade. Podobno izjavo je podal imenom bavarske ljud-

ske stranke poslanec Pflieger, nakar so člani obeh katoliških strank v znak protesta zapustili sejnico.

Novi konflikt more imeti za državno vlado mnogo težje posledice, kakor spor radi Youngovega načrta ali ustav na revizija. Ni izključeno, da bo sedanja vladna koalicija razpadla, nakar bi se parlamentarne stranke državne zbornice čisto na novo grupirale. Tre nutno je bila centumska frakcija jeziček na tehtnici. Brez nje ni ne nacionalistične ne socialistične vlade. Ni izključeno, da bo vlada popustila, mogoče pa je tudi, da bi trdovratno stališče centruma in bavarske ljudske stranke svobodomiselnih stranke in skupine močnejše združilo.

dobnih slučajev njegov zagovor bil »nezadosten«.

Javnost si naj iz tega sama ustvari sodbo: ali je krivec nesrečni Rantaša ali pa prerigorozno in preburokratsko izvajanje predpisov s strani ljubljanske direkcije železnice?

Pri tem niti ne govorimo več o drugi istofakto neprimerni in naravnost nečloveški instituciji v železniški službi: o 24-urni nepretrgani službi. Kdor ve, kako ogrožen je promet vlakov na progi, ki vodi skozi Rajhenburg, kjer neprestano gredo vlaki sem in tja, se lahko zamisliti v fizični in duševni napor in iz-

črpanost prometnika, ki mora delati službo nepretrgano skozi 24 ur. Ako ne bo železniška uprava te nadvse krivične in skoro bi lahko rekli barbarne službene ureditve preuredila, moremo in smemo pričakovati še več podobnih katastrof.

Vsa naša javnost mora biti enodušna z našimi železniškimi uslužbenci v želji, da se gori opisane razmere nujno spreminene. Na visokih mestih pri direkcijah in pri centrali v Beogradu pa mora končno prevladati uvidevnost nad birokratizmom in pa spoznanje, da je železniški uslužbenec človek iz mesa, krvi in duše, in ne navaden stroj.

Minister Henderson za obnovitev odnošajev z Rusijo

LONDON, 6. novembra. Zunanji minister Henderson je prečital na današnji seji resolucijo, ki naglašajo potrebo popolne obnovitve odnošajev z Rusijo. Nato je opozarjal Henderson na gospodarske posledice sedanjega stanja nepriznanja. Izvoz angleških in dudijskih izdelkov v Rusijo je od 6 milijonov funtov leta 1925. padel lani na 2 milijona. Sprejem pogodbe bo seveda popolnoma odvisen od dogovorjene reciprocitete v propagandnem vprašanju. Anglija stoji na stališču, da se Rusija ne sme čisto nič vmešavati v notranje angleške stvari, ona pa ne v ruske. Vendar pa je treba komunistično internacionalo smatrati kot neločljiv del sovjetske vlade. Kar se tiče dominijonov, je izjavil Henderson, da so glede politike napram Rusiji enakega mnenja kakor vlada britanskega imperija.

LONDON, 6. novembra. »Daily Mail« objavlja v zvezi z rusko debato v spodnji zbornici uvodnik, v katerem najprej ugotavlja, da je iz Hendersonovega poročila razvidno, da so bile dane Rusiji zelo dragocene obljube. Kljub temu pa je treba z veseljem pozdraviti dejstvo, da je ni angleške vlade, ki bi boljše vištvu pomagala pri iskanju posojila. List opozarja na notranje-politični mir, ki je vladal v Angliji po izgonu sovjetskega poslanstva v Londonu. Po obnovitvi diplomatskih odnošajev s sovjetsko vlado pa je treba biti pripravljen, da bodo morskove tolpe zopet obnovile svoje delovanje po vsem britanskem imperiju.

Mati s šestimi novorojenčki

CAPETOWN, 6. novembra. Tu je neka mati, rodom iz Anglije, povila šest novorojenčkov. Trije so takoj po rojstvu umrli.

Zagonetna smrt kmečkega dekleta.

V Rančah na Pohorju se je zastrupila 26 letna Terezija Napastova in je kmalu podlegla poškodbam. Zavžila je osemninko litra bencina. Ali je šla Napastova prostovoljno v smrt ali pa se ji je morda pripetila po neprevidnosti nesreča, še ni dognano.

Konec ljubavne idile.

Sinoči sta bila v nekem mariborskem hotelu aretirana Henrik Pušenjak in Cecilija V. iz Gradca, od koder sta pobegnili že 4. oktobra in se nastanila v Mariboru. Knjigovodja Henrik je šele 21 let star, dočim Cecilija šteje šele 19 let in je torej mladoletna. Neprevidni Henrik, ki je mesec dni užival sladkosti mlade izvoljenke, se bo zagovarjal pred sodiščem, dočim so Cecilijo že odpremili v Gradec k starišem.

Policijska kronika.

Od torka na sredo je bilo vloženih 23 prijav, dočim je bila aretirana le Ljudmila St. radi vlačugarstva. Na Zrinjskem trgu jo je stražnik pri grehu zalotil ob 2. po polnoči in jo odvedel v policijske zapore. Prešestnica bo oddana v bolnico in nato sodišču.

Zasačen.

»Paglavci, kaj bo rekel tvoj oče, ako zve, da si kradel?«
»Ne smem niti misliti! Oče mi je ponovno rekel: »Ako se pustiš zasačiti, potem boš kai doživel!«

Železniške nesreče in železničarji

Pretresljiva tragedija železniške katastrofe v Rajhenburgu — in nekaj tednov poprej v Zagorju — je dala našemu dnevnemu časopisju prilike in materiala dovolj za podrobno opisovanje žalostnih dogodkov. V obeh slučajih se je tudi pisalo o morebitnih krivcih in v slučaju Rajhenburg je nesrečni prometni uradnik Rantaša, ki si je po katastrofi prerezal žile, ko je bolnik v Krškem prišel k zavesti, resignirano izjavil, da je krivec samo on in naj se jih ne išče drugod. Za povprečnega človeka in za povprečno javnost je s tem stvar končana in sodba izvršena: prometnik je kriv, ker je dal zapeljati Simplon-Expres skozi postajo, predno se je tovorni vlak, ki je baš takrat prispel z druge strani, popolnoma umaknil na drugi tir. Morda se bo tako glasila sodba tudi pri predstojni višji oblasti.

Nimamo namena in ne povoda, jemati kogarkoli v zaščito. Vendar pa moramo i v interesu javnosti i v interesu prizadetega železniškega uradništva in ostalega osebja opozoriti na neke okolnosti, ki kažejo na to, da bo treba nekatera vprašanja temeljito razčistiti. Slovensko uradništvo je po 90% vsikdar bilo in je tudi danes v svoji službi izredno vestno in je v tem pogledu tudi znano po vsej državi. Tudi Rantaša je bil znan in priznan kot vesten uradnik.

Obstojajo pa gotovi, od generalne direkcije v svrhu redne in promptne prometne službe izdani predpisi, ki naj bi posameznim direkcijam služili kot direktive, zlasti v območjih onih direkcij, kjer promet poprej ni bil v najboljšem redu. Tako je tudi predpisano, da se kaznuje z globo uradnik, ki zaustavi ekspresni ali brzi vlak v postaji, kjer po voznom redu ne sme obstati. Ta predpis je bil izdan radi tega, ker so se po južnem delu naše države ponovno dogajali slučaj, da so bili ekspresni ali brzi vlaki ustavljeni v postajah, kjer bi ne smeli stati, ker je slučajno tam hotel vstopiti kak dober prijatelj prometnega uradnika ali šefa postaje ali pa je morda to celo dobro plačal. Ljubljanska železniška direkcija pa — in za to imamo mnogo konkretnih slučajev za dokaz! — pa je ta predpis izvrševala tudi v slučajih, ko so prometni uradniki ustavili brze ali ekspresne vlake radi preteče katastrofe. Baš nesrečni Rantaša je bil že dvakrat poprej kaznovan radi tega dejanja, ker je ustavil brze vlake, da prepreči železniško nesrečo.

Kaj je bolj naravno, nego da se je iz strahu pred novo kaznijo, ki je grozila skrčiti njegove že itak borne mesečne prejemke, in pa ker je po voznom redu izračunal, da bo stvar šla v redu, odločil za to, da je pustil pasirati ekspres in da ga ni ustavil? Šlo je le za nekaj sekund, za četr minute, in stvar bi bila končala brez nesreče. Pa prepričani smo, da bi bil mož v svoji vestnosti in skrbi za ljudska življenja vključ vsemu zastavil ekspres, da ni nad njim visel damoklejev meč nove kazni, ker je pri direkciji že dvakrat poprej radi prilično do-

Naša industrija šampanica in konzerviranega sadja

PRODAJA IN KONSUM NAŠEGA VINA IN SADJA. — POSKRBI INDUSTRIJE SEKTA IN SADNIH KONZERV. — POGOJI ZA VELIKOPOTEZNO INDUSTRIJALIZACIJO.

Naše severno slovensko ozemlje, posebno vzhodno s Slovenskimi gorami, prideluje največ vina in sadja. To sta dva glavna naša produkta tega ozemlja in skoraj edini vir blagostanja in temelj eksistence stotisočev našega ljudstva. Pred vojno, ko še niso obstajale sedanje meje naše svobodne države, se je slovenskogoriško, osobito ljutomersko in jeruzalemsko vino mnogo izvažalo v nemške avstrijske dežele do Dunaja in še preko njega, a spodnještajersko sadje je imelo svoje stalne odjemalce po vseh večjih severnih mestih, kakor v Gradcu, na Dunaju itd. Nova državna razmejitev je s carinskimi mejami in utesnitvami ta izvoz skoraj popolnoma ali pa sploh popolnoma zaustavila. Naša vina se le v izrednih slučajih in v neznatnih količinah izvažajo izven države. Konsumirajo se torej doma, deloma v samih vinorodnih krajih, deloma pa v večjih mestih in krajih zapadne in južnopolovnice bivše oblasti. Le prav malo našega vina gre pa tudi na Kranjsko, v Ljubljano itd. ter v Zagreb in ostala naša jugoslovanska mesta.

Prav tako kakor z vinom je pa tudi z našim sadjem. Od vsega sadja, ki se pri nas prideluje, se v večjih količinah izvažajo skoraj samo namizna jabolka, ki gredo po večini direktno ali indirektno v Holandijo in v druge severne in zapadne evropske države, kjer se deloma konsumirajo doma; deloma pa odpošiljajo v Orijent, posebno v Indijo ter na holandsko otočje Južnega morja, kjer se prodajajo kot največja specialiteta. Vse ostalo sadje se porabi doma ali pa se proda v Maribor, Ptuj, Celje itd. Iz preostalih jabolk in hrušk se dela jabolčnik in hruševce. Da taka izbira našega vina in sadja ne daje onih dobičkov, kakor bi jih dajala eksportacija v predelanem stanju, je popolnoma razumljivo. Pred vsem pa ne pospešuje pritoka denarja iz tujine, ki edini lahko predstavlja pravo in resnično aktivno postavko v narodnem gospodarstvu.

Izraba našega izvrstnega vina in sadja je tedaj še vedno na oni primitivni stopnji, kakor je bila pred stoletji, čeprav

so se že pred leti pojavili prvi poskusi industrijske predelave teh naših naravnih produktov. Po zaslugi priseljenih Francozov je nastala v Gornji Radgoni prva naša šampanjska industrija, ki se je močno ukoreninila in utrčila, toda ostala je žal skoraj popolnoma osamljena in se tudi ni razvila v onem obsegu, ki bi edini lahko znatno spremenil oddajo in uporabo naših slovenskogoriških vin. Po vojni smo dobili še par takih industrij, ki se pa iz raznih vzrokov, katerih tu ne bomo navajali, niso obnesle in so propadle.

Prav tako pa tudi še do danes ni prišlo do ustanovitve prave industrije za predelavo in konzerviranje našega sadja. Vse kar imamo v tej stroki, je samo več ali manj mala obrt, čeprav so za večjo in pravo tovrstno industrijo dani vsi temeljni pogoji. V zapadnih evropskih državah, posebno v Franciji, pa tudi v Italiji, se je industrijska predelava sadja in produkcija sadnih konzerv izborna obnesla in tvori važno industrijsko panogo. Največje tovarne za predelavo sadja in za sadne konzerve na svetu se pa nahajajo v Združenih državah Sev. Amerike ter v Kanadi. Tam obratujejo podjetja, ki zaposlujejo tisoče in tisoče delavcev in preživljajo cele pokrajine.

Dobro in umestno bi bilo tedaj tudi pri nas misliti na osnove velikopoteznejše industrije sekta in predelanega ter konzerviranega sadja. S tem bi dobili pri nas nov vir dohodkov, zaposlili bi lahko veliko število delavnih moči, a našim vinogradnikom in sadjarjem bi zagotovili stalen in ugoden konsum njihovih pridelkov. Novi časi so v marsičem porušili stare gospodarske osnove, zato je treba iskati novih in takih, ki bodo rešile problem za daljšo dobo. Gotovo je, da začetek ne bi bil lahek, ker bi si taka industrija prostor na svetovnem trgu morala še pridobiti, a s postopnim in sistematičnim razvojem bi se lahko utrdila in dosegla svoj popolni smoter. Naj bi tedaj naši gospodarski krogi, posebno oni, ki so najbolj prizadeti, pričeli o tem resno razmišljati, da jih naposled zopet ne bodo prehiteli tujci.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 6. novembra ob 20. uri »Morala gospe Dulske« ab. B. Kuponi.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri »Piskrovez« ab. C. Kuponi.

Petek, 8. novembra. Zaprto.

Sobota, 9. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«. Izven.

Iz gledališča. V četrtek, 7. t. m. se vprizori za ab. B. Leharjeva melodijozna opereta »Piskrovez«, ki je že parkrat napolnila hišo in se je občinstvu zelo prikupila. — V soboto, 3. t. m. pa bo koncert »Brandl-tria«, ki bo nudil gotovo prvovrsten umetniški užitek.

Celljsko gledališče.

Četrtek, 7. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«.

Ptujsko gledališče.

Petek, 8. novembra ob 20. uri »Koncert Brandl-tria« v dvorani Glasbene Matice.

Otvoritev brzojava in telefona pri pošti Šmarje Sap.

Dne 1. novembra je bila pri pošti Šmarje Sap otvorena brzojavna postaja in telefonska centrala. —

Aero-klub »Naša krila« v Mariboru

se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so mu ob priliki nedeljskega letalskega meetinga stali postrtovalno in brezplačno ob strani ter z izdatno podporo pripomogli do v moralnem oziru vsekakor ugodno uspele prireditve, kateri bo sledil brezdvomno razvoj letalstva tudi na naši severni meji. Posebno se zahvaljuje g. ravnatelju Löschnig-u in pivovarni

Union za dostavo in dovoz večje množine stolov in sodov, Ivanu Slugi, H. Wögenerju, L. Franzu ter »Zlatorogu« za dostavo tovornih avtomobilov, Ivanu Živcu za posojeni sklad desk, E. Gertu in Schenkerju za šotore, gostilničarju Škof-u ob vodovodu za postavitev miz, »Triumph-Autue« za več vodstev meetinga na razpolago stavljenih osebnih avtomobilov ter Ljubljanski kreditni banki in njenemu uradništvu, ki je skoro polnoštevilno opravljalo v močnem dežju naporno nadziralno službo in po meetingu obavila ves denarni promet.

Ljudska samopomoč v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ Din 53.000 — na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo!

Izenačenje profesorjev trgovskih in obrtnih šol s srednješolskimi profesorji.

Kralj je na predlog ministra trgovine podpisal zakon, s katerim se ravnatelji, profesorji, suplenti in predmetni učitelji srednjih strokovnih šol v resoru ministra trgovine (srednje tehnične šole, višje ženske obrtne šole, trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole) kakor tudi načelniki in inspektorji ter drugo osebje za strokovno šolstvo v ministrstvu trgovine ter šolski inspektorji pri banih izenačujejo glede plač, stalnih mesečnih doklad in drugih prejemkov v aktivnem stanju in v pokoju z ravnatelji, profesorji, supplenti in predmetnimi učitelji srednjih šol. Prejemki po tem zakonu se imajo nakazati s 1. oktobrom. —

Za jesen in zimo KARO-čevlje. VI.

Mariborski in dnevni drobiž

O škrlatici v Mariboru

Že celo leto je opaziti, da nastopajo obolenja na škrlatici v Mariboru številnejše kot običajno in to predvsem sedaj v jeseni, tako, da je potrebno posvečati nadaljnemu razvoju te endemije vso pažnjo.

Do sedaj se sicer še ni pojavila škrlatica v obliki večje epidemije, toda sporadični slučaj nastopajo tako pogosto, da dobi opazovalec tega gibanja utis, da je bolezen na meji med svojim običajnim endemskim karakterjem in pa med epidemijo.

Na vsak način pa so ti posamezni, a vendar pogosti slučaj škrlatice v Mariboru velika nevarnost kot izhod za nepričakovan nastanek kake velike epidemije. Ne sme nas motiti dejstvo, da so dosedanja slučaji več ali manj lažjega značaja z ugodnim potekom. Ravno ta fakt, ki je sicer sam na sebi razveseljiv, pa vsebuje skrito opasnost. To pa zato, ker bolnikova okolica ne smatra bolezní v očigled njenega lahkega karakterja za nevarno, ne drže se karantene oziroma izolacije tako strogo. Poleg tega je prav gotovo še nekaj tako lahkih slučajev, da se jih sploh ne ugotovi; ti se seveda prostodužijo, s komur jih volja. Toda, če pomislimo, da ima tudi na videz najlažji slučaj lahko prav take komplikacije kakor težji in da je tudi najlažji slučaj ravno tako infekcijski in da je dalje lahko najtežja škrlatica povzročena po prav lahko obolenem, nam je jasno, v čem tiči ta skrita opasnost.

Vsak še tako lahek slučaj je nevaren za zdravo okolico ter infekcijski, dokler ima še vedno povzročitelja škrlatice v svojem grlu ali nosu. Natančno se more to ugotoviti le potem bakteriološke preiskave; običajno traja ta doba približno 6 tednov.

Kako se obvarujemo škrlatice?

Ob nastopu bolezni kakega člana družine je mogoče zavarovati ostale otroke, ki so bili z njim v kontaktu, potom injekcije gotove količine seruma za približno tri tedne. V ostalem pa se izvaja takozvano preventivno cepljenje v treh dneh v razmahu od enega tedna. V vsakem slučaju pa se je treba strogo držati predpisane karantene in izolacije.

Zdravstveni dom.

Amerikanski koncert ge Pavle Lovšev

se bo vršil v marib. gledališču v soboto, 16. novembra. Že danes opozarjamo na to nad vse zanimivo prireditev.

Iz poštne službe.

Po službeni potrebi so premeščeni: Anica Hudolisk iz Rogaške Slatine v Ljubljano, Mihael Horvat iz Šoštanj v Celje, Julija Albrecht z Viča v Brežice, Srečko Staut iz Beograda v Maribor, Franja Urbič iz Beograda v Ljutomer.

Današnji trg

je bil kljub slabemu vremenu jako dobro obiskan. Na živilskem trgu so prevladovala jesenske gobe, kakor jurčki, snežinke, turki, štorovke in medvedovke. Jurčki so se dobili 1 kg po Din 45, a komad po Din 2-3, nekateri eksemplari celo več. Cenejše so bile druge gobe vrste, katere preživljajo zadnjo sezono. — Zimska solata je imela ugodno ceno: po Din 1 glava. Orehi so letos dragi; Din 20 liter luščeni. — Na Vodnikov trg je prispelo 14 vozov zelja, krompirja in čebule. Zelje se je dobilo v velikih trdih glavah po Din 1, na veliko pa po 65 do 75 para. Krompir je ohranil svojo ceno: merica Din 5-6, čebula v eno po Din 2 do 3. — Sena, otave in slame je prispelo na trg vsega 12 vozov ter se je prodajalo otava in seno po kakovosti Din 95 do 120 meterski stot, slama Din 45-60.

Ogenj na Felberjevem otoku.

V prenočevališču na Felberjevem otoku je nastal včeraj ogenj, ki so ga pa tamkajšnji delavci kmalu pogasili in tako preprečili večjo nesrečo. —

Velika kavarna.

Vsak ponedeljek, sredo in petek kabinetski večer. V nedeljo, 10. prva čajanka ob 5. uri v Palais de Danse. 2834

Statistika samomorov in smrtnih nesreč v Mariboru

Najtemnejše poglavje v statistikah našega mesta je poglavje samomorov in smrtnih nesreč, ki je v letošnjem letu doseglo rekordno število.

V desetih mesecih je izvršilo samomor 15 obupancev, dočim je dvanajst oseb postalo žrtev nesrečnih slučajev.

Že začetek živahne samomorilne sezone je bil prav tragičen. Dne 7. januarja so se kar tri osebe samovoljno odrekale dobrotam posvetnega življenja in se prešlele v večnost. Ustrelila sta se v hotelu »Pri zamorcu« Karol Lukač in Ana Žurej, dočim se je istega dne obesil Valentin Bolin. V januarju so bili izvršeni 4 samomori v februarju se je zastupila Štefi Höfer, obesil pa Karol Sicherl, dočim se je Terezija Masten po naključju zastupila s plinom. V aprilu beleži mestna statistika tri nesrečne primere: Matijo Pleterska je zadela srčna kap, Lojze Dornik se je ustrelil, Ivana Jurič pa se je zastupila. Mesec maj beleži dva samomora in eno nesrečo: Jožefa Tavčarjeva je našla smrt v valovih Drave, na Tržaški cesti je motociklist povozil Franca Marčiča, ki je podlegel poškodbam, dočim je Antonija Weigl izvršila samomor. Tudi v juniju so zabeležene tri smrtni žrtve: Josip Vihar je utonil, Franc Dreisiger se je z vozom smrtno ponesrečil, dočim se je Anton Pučnik ustrelil. V juliju je bil samo en smrtni primer: Ludovik Zagožen, ki je postal žrtev uboja. V avgustu se je obesil Josip Kapun, dočim so v septembru zopet zabeleženi štiri primeri: Bogomirja Jezernika je usmrtil električni tok na stavbišču »Črna orla«. — Ana Možic je nenadoma preminula, Matevž Svenšek je podlegel poškodbam, Roza Gupfleitner pa se je zastupila. Najtežje med vsemi meseci je obremenjen oktober, ki je poleg obešenjaka Ludovika Kerna terjal še štiri žrtve katastrofalne avtomobilne nesreče na državnem mostu: Janeza Cerkovnika in njegovo ženo Josipino, Marijo Pirnatovo in trgovca Franca Vrhunčiča. Od usodnega 11. oktobra pa do danes se ni pripetila nobena smrtna nesreča in tudi obup, oziroma naveličanost težkega življenja, polnega muk, borb in skrbi, ni gnal nikogar v smrt. Smrtno se je sicer v Rajhenburgu ponesrečil Rudolf Arzenšek, toda gorenja statistika velja le za primere, ki so se pripetili v območju mesta Maribora.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, milo iztrebljanje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake nepravilnosti. — »Franz-Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. št. I

Po soglasni sodbi občinstva pri večerajni razprodani premijeri je

„Stari Heidelberg“

najvažnejši film, kar se jih je sploh kedaj videlo. Nihče naj ne zamudi redke prilike v »Kino Union«.

Nabavite, ali rezervirajte si vstopnice v predprodaji. Telefon 2329.

Češko-jugoslovanski večer

priredita v četrtek dne 7. nov. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma II. nadstropje Češki klub in JC liga. Kot smo že javili, bo pri tem igral češki virtuozi na dude g. Jenda Maudr, kar bo za Maribor velika novost. Ta narodni instrument je morda že tu in tam v prejšnjih časih kdo slišal, gotovo pa še noben Mariborčan ni slišal umetnika na dude. Prireditev je mišljena kot prijateljski večer med mariborsko češko kolonijo in njihovimi prijatelji med Mariborčani ter se bo vršila zato pri pogrnjenih mizah z malenkostno vstopnino Din 10, za celo rodbino le 20 Din. Vsak Mariborčan je torej iskreno vabljeno. 2849

Otočje Sv. Petra in Pavla

POMEN MORSKIH ČERI NA ATLANTIKU. — NAČRTI BRAZILIJE. — VELIKO ZRAČNO PROMETNO OPORIŠČE.

Sedemdeset milj južno od ekvatorja, približno na 33 stopinji zapadno od Grenwicha, se vzpenjajo iz globin Atlantskega oceana povsem gole in puste čeri, ki nedavno še niso imele lastnika.

Sedem skalnatih sten štrli nad morsko gladino. Ocean se že tisočletja zaganja ob nje in jih ruši, da bi jih potopil in pogoltnil v svoje misteriozno temino neskončnega vodovja. Pečine so vrhovi ogromnih gora, ki so zrastle iz morskega dna, čegar globino cenijo na omenjenem predelu več tisoč metrov.

Čeri so strah in trepet pomorščakov, ki plovejo v njihovi bližini. V nočeh so nevidne in neizkušeni mornar niti ne slutijo, kolika nevarnost mu preti prav v bližini. Le izkušeni pomorščaki slišijo, da se valovje lomi in vrača, iz česar sklepajo, da se nedaleč nahaja trda zemlja. Ladje se takim čerem prav previdno izogibljuje in nekoristno otočje ni hotela prevzeti pod svojo oblast nobena država, kajti pomorske države so sklepale, da mora lastnik zgraditi na pečinah Sv. Petra in Pavla svetilnik.

Nihče se ni potegoval za sivo skalovje brez vegetacije in brez pitne vode. Niti Velika Britanija, ki doslej ni izpustila iz svojih rok niti pečenj še tako nekoristne zemlje. Toda časi se spreminjajo in otočje je nenadoma postalo aktualno. Po leti čez oceane so se izkazali za nemogoče; rezultate, ki so bili doseženi doslej, pa je smatrati zgolj za sportne uspehe državnih posameznikov, ki nimajo praktične vrednosti. Oddaljenost kontinentov je tolika, da je nemogoče z gotovostjo računati, da bi se uvedel reden zračni promet.

Francosko zrakoplovno društvo Latacoere, ki je vzpostavilo zračne zveze z Afriko in Južno Ameriko, je doslej imelo svoje zaključno oporišče v pristanišču Dakar, od koder je s hidroavijoni prevažalo potnike do otoka Cabo Verde, od tam pa s hitrimi vojnimi ladjami do otoka Fernando de Noronha in zopet po zraku do Buenos Airesa in dalje v Peru in Čile.

Leta 1922. sta dva Portugalca prva preletela Atlantski ocean. Iz Lizabone sta plula v zraku do čeri Sv. Pavla in Petra, kjer jih je brazilska vojna ladja oskrbela z bencinom, da sta lahko nade-

ljevala polet v Rio de Janeiro. Tako sta potomca slavnih pomorščakov, ki so pred 400 leti odkrili Brazilijo, prispela po zračni poti prva v deželo svojih pradedov.

Otočje Sv. Petra in Pavla pa je od takrat pridobilo na vrednosti. Nova doba mu je dvignila ceno in Brazilija je kmalu nato proglasila aneksijo strahotnih čeri. Brazilska vlada je poslala na omenjeno otočje že dve ekspediciji, ki sta poročali:

Morje je okrog otočja Petra in Pavla po večini mirno. Burje so redke, dočim dežuje tri do štirikrat na dan. Ptice so tako domače, da so jih ljudje, ki so s čolni odšli na otoke, lovili z rokami. Na skalah se plazi na stotine morskih rakov, ki so zelo požrešni. V bližini otokov je mnogo rib, zlasti morskih psov in delfinov...

Brazilija namerava uporabiti omenjenih sedem vršičev, ki štrle iznad oceana, za temelje velikega umetnega otoka, ki bo meril okrog 800 m v dolžino in 300 m v širino. Betonski podij s 24.000 kvadratnimi metri pa bo služil prekomorskemu zračnemu in vodnemu prometu. Brazilija bo na otokih zgradila velike hangarje, rezervoarje za bencin in olja, svetilnike in hotele, kotle za destilacijo morske vode, urade in skladišča. Pod betonsko ploščo bi se nahajale delavnice za nujna popravila, shranjevališča za remorkerje in čolne, ki bi služili prevozu oseb in blaga od pristajališča do ladij, ki bi se usidrale blizu otočja. Trije izmed navedenih otokov tvorijo prav ugoden zaliv, ki bi se ga prav lahko pretvorilo v zaščiten hidroavijonsko pristanišče.

Na ta način je mrtvo skalovje, izgubljeno in prezrto sredi neizmerne Atlantika, čez noč postalo pomembno in aktualno. Mirne domače ptice se bodo morale odseliti, požrešni raki bodo postali žrtev civilizacije, morski psi pa se bodo morali umakniti hrupu in trušču človeškega selišča, ki bo zrastle na sivih čerih, sicer bodo preoceanjskim gostom služili v razkošnem hotelu za hrano. Kakor iz morskega dna se bo dvignilo nad gladino belo, pravilno mesto in ponovno vznemirilo sanjače o pozabljeni skrivnostni Atlantidi...

Žrtve mode

Odkar se je ženska moda odločila za kože plazilcev, so nastopili za te živali slabi časi. Samo ameriške strojarne, ki sicer obvladujejo svetovni trg v usnje predelanih robov, uporabljajo letno 500 tisoč kač, 750.000 aligatorjev in nad milijon kuščaric.

Predvsem pa je Daljni vzhod, ki dobavlja strojarne kože kuščaric, zlasti Indija in otok Java. V Indiji so vsi člani družin nižjih stanov zaposleni z lovom na razne plazilce. Vodne kuščarice se pojavljajo po džunglah in kanalih močvirnatga ozemlja ob Gangesu v ogromnih množinah. So to čisto nedolžne živalice, ki jih imajo na Javi za domače živali. Žive se s podganami in malimi kačami in opravljajo s tem dragoceno službo. Ravno radi tega so sedaj na Javi število kuščaric, ki se jih lahko uporabi za pridobivanje kože, zakonito omejili.

Kože običajno suše v senci ali pa jih v svrhu konzerviranja posole, končna dela pa se izvrševajo v pristaniščih. Usoda prirode je hotela, da so tudi kače, katerih koža je primerna za fabrikacijo usnja, čisto nedolžne. So to vodne kače, ki so na otokih Java, Borneo in v Siamu močno razširjene. V nasprotju z drugimi kačami, ki ležejo jajca, pa prinašajo te kače na svet žive mladice. Domačini jih love na ta način, da se vagnejo ob obali nad vodo in vsako kačo, čim zdrži mimo njih po vodi, bliskoma zgrabijo kar z roko. Radi stalnega povpraševanja po kožah teh kač, pa so novejšem času opustili ta priprosti način lovljenja in se poslužujejo mrež.

Priroda je dala skoro vsem plazilcem lepo obleko, ki pa v prvotnem stanju ne prihaja prav do veljave, ker je sijaj radi blatnih barv, ki jo zakrivajo, neviden. Zato je prepuščeno spretnosti strojarja,

da produkt poljubno izpopolni s svojevrstnim postopanjem. Kljub lahki teži do bavljaajo kože kuščaric in kač usnje, ki je odpornejše, kakor najbolj znane vrste usnja, ne glede na to, kako debele so. Kar se tiče barvanja, je prepuščeno obdelovalcu, da nevidne temne lise odstrani ali pa jih prebarva, ne da bi s tem uničil prirodno barvo kože.

Cerkveni tat v meniški obleki

Kriminalna policija v Bonnu je aretirala že ponovno kaznovanega cerkvenega tatu, delavca Petersena iz Kiela, ki je bil svoječasno obsojen na dve leti težke ječe. Čim je prestal kazen, so ga sprejeli v neki samostan na Nizozemskem. Tamkaj pa je prav kmalu izvršil celo vrsto tatvin in lepega dne končno še izginil v meniški obleki. Pretekli teden se mu je posrečilo, da je muzeju v Koelnu prodal dragocen svetniški kip. Ker je imel mož na sebi meniško obleko, se vodstvu muzeja ni niti sanjalo, da ima pred seboj navadnega tatu. Že čez nekaj dni pa se je izkazalo, da je bil kip ukraden. Petersen je kmalu po aretaciji priznal tatvino, nakar je bil ukradeni kip vrnjen lastniku.

Pri slikarju.

»Za božjo voljo, človek, ti si vendar popolnoma gol. Vsaj srajco obleci!«
»Na kaj pa naj potem slikam?«

Pri vedeževalki.

»Milostljiva, vi želite gotovo informacije o vašem bodočem?«

»Narobe, hotela bi doznati kaj o preteklosti mojega sedanjega.«

Napredek.

»Kaj bo pač še vse prišlo za govorečim filmom?«

»Nemo gledališče.«

Ali so protesti zoper zborniške doklade za leto 1929 upravičeni?

Na izrednem občnem zboru mariborskega gremija dne 26. oktobra se je obravnavalo o protestih trgovstva zoper horendno zvišanje letošnjih dokladov za TOI, ki bodo predvidoma znašale trikrat toliko, nego znaša njen proračun. Ta ogromna razlika je nastala radi tega, ker je zbornica na eni strani zvišala doklade od 15 na 25%, na drugi strani se pa davčna osnova letos občutno zviša, ker je prejšnja doklad prosta dohodnina odpadla in se vpeljal nov davek od podjetij in obratov, ki je zelo visok in v celoti povržen vsem avtonomnim dokladom.

Da so ti protesti upravičeni, naj služijo v informacijo prizadetemu trgovstvu sledeči avtentični primeri:

1. Srednji trgovec je plačal 1. 1928: Kontingentirano pridobnino v znesku 64 Din, 130% edinstveni pribitek 83.20 Din, 30% izredni pribitek 44.15 Din, skupni državni davek 191.35 Din. — 480% občinske in okrajne doklade 307.20 Din, 15% zborniške doklade 22.10, invalidni davek in komorna doklada 72 Din, doklad prosta dohodnina 903.75 Din, skupaj 1496.40 Din.

Za istega trgovca je davčni odbor ugotovil dohodek za davčno leto 1929 Din 20.000, ki se obdavči sledeče: 10% na pridobnino po novih predpisih 2000 Din, dopolnilni davek 2.5% 500 Din, skupni državni davek 2500 Din, 350% občinske, okrajne in oblastne doklade od lanske davčne osnove 224 Din, 23% zborniška doklada od 2000 500 Din, skupna obremenitev za leto 1929 3224 Din.

2. Večji trgovec: Za leto 1928 predpisana pridobnina Din 1040, 170% edinstveni pribitek 1768 Din, 30% izredni pribitek 842.40, skupaj 3650.40 Din. 480% okrajne in občinske doklade od 1040 4992 Din, 15% zborniška doklada 421.20, invalidni davek in komorna doklada 1260 Din, dohodnina od dohodka 250.000 16.240 Din, skupna obremenitev 1. 1928 26.563.60 Din.

Za istega trgovca je davčni odbor ugotovil dohodek za davčno leto 1929 250.000 Din in znaša 10% na pridobnina 25.000 Din, 12% dopolnilni davek 30.000 Din, skupni državni davek 55.000 Din, 350% občinske, okrajne in oblastne doklade od lanske davčne osnove 3640 Din, 25% zborniška doklada od 25.000 6250 Din, skupna obremenitev za leto 1929 64.890 Din.

Iz teh primerov, ki veljajo za mesto Maribor, izhaja, kako hudo obremenitev pomeni za naše trgovstvo pridobnina po novem davčnem zakonu, kaže pa tudi ogromno razliko med lanskimi in letošnjimi dokladami za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, ki znašajo po navedenih primerih za srednjega trgovca 13kratno, za velikega trgovca pa 15kratno zvišanje, dočim so ostale občinske in druge avtonomne doklade približno na lanski višini.

Upamo, da bo gospod ban tozadevni spomenici mariborskega gremija ugodil na ta način, da razveljavi odlok velikega župana ljubljanske oblasti z dne 26. decembra 1928, s katerim je navedeno pobiranje zborniške doklade za leto 1929 odobril, kar nasprotuje členu 22 finančnega zakona za leto 1929-30, po katerem se imajo pobirati vse avtonomne doklade za leto 1929 na osnovi državne pridobnine za leto 1928.

Smrt najbogatejšega človeka Južne Afrike

V Captownu je umrl te dni milijonar Robinson, eden največjih bogatašev v Južni Afriki. Njegovo premoženje je cenjeno na 10 milijonov funtov šterlingov. Robinson je obogatel l. 1860 z bombažem, njegovo premoženje pa je rastlo po tem od leta do leta. On je tudi prvi zvedel za dijamantna polja v Kimberleyu in je kupil tamkaj velika zemljišča. Živel je popolnoma samotarsko življenje in je leta 1922, ko so mu ponudili čast angleškega para, odklonil ta naslov.

Na vse je mislil.

»Mar niste mislili na prihodnost?« — je vprašal kaznilniški duhovnik nekega svedrovca.

»Seveda, gospod župnik, ves denar sem zakopal!«

Odol osveži, obvaruje in čisti usta in zobe.

Sport

SK Železničar.

Nogometaši se pozivajo, da se v petek ob 18. zanesljivo udeležijo sestanka, kise bo vršil v gostilni pri Lauferju v svrhu dogovora glede tekme v Gradcu in mladinske tekme z Rapidom. Igralci prvega moštva se pozivajo, da oddajo potne liste čim prej pri g. Ermencu. — Načelnik.

SK Železničar v Gradcu.

V nedeljo gostuje SK Železničar v Gradcu proti tamkajšnjemu prvaku Grazer Sportklubu v revanšni tekmi. Upati je, da bo domače moštvo doseglo ugodnejši rezultat, kakor pa minulo nedeljo, ko je gostom podleglo v razmerju 6:1.

Isi a je sreče

V London je prispel te dni nenavaden potnik, 85-letni odvetnik George Tienkham iz Bostona, ki po lastni izjavi že 30 let hodi po svetu in išče srečo, a zaman. »Hotel bi, da bi bil vsaj deset minut res srečen!« je rekel človek, ki je že dvakrat obšel svet, ne da bi dosegel svoj cilj. Na svojem potovanju je doživel mnoge pustolovščine in doživljaje. V Afriki in Indiji je lovil divje zveri, na otokih v južnih vodah se je bavil z ribolovom, prepotoval je bavarske šume, ponočeval v Parizu in Berlinu, plesal na Dunaju in pil pivo v starih angleških gostilnah. A nikjer ni našel sreče.

Stari srečolovec je prišel v London, da se pomiri in odpočije od naporenega potovanja. V razgovoru z novinarji je po kazal na stotine fotografij, ki jih je napravil po raznih državah. Na neki sliki je skupno z leopardom, ki sedi ob njegovih nogah, na drugi zopet boža leva. Nadaljne slike kažejo razne eksotične kraje in mesta, skozi katere je potoval. »Ona me ne spominjajo šamo na trumfe, temveč tudi na neuspehe in velika razočaranja. Moja usoda je, da večno iščem srečo, ki je pa na žalost ne morem najti. Ali more sploh kdo najti srečo?«

Na vprašanje, ali je bil kedaj duševno pobit, je Tienkham odgovoril: »Niti sledu ni o kaki duševni potrtosti. Jaz sem popolnoma zdrav. Amerikanec sem in mislim, da je naše podnebje krivo našemu večnemu nemiru. Ono vznemirja, Angleži delajo, da žive, dočim mi živimo, da bi delali. Anglež je najsrečnejši človek na svetu, ker mu podnebje prinaša srečo.«

Tajnost ameriških reporterjev

Ali je novinar obvezan, da čuva profesionalno tajnost, kakor n. pr. odvetniki, duhovniki itd. Trije reporterji washingtonskega »Timesa« so izjavili, da novinar vsekakor mora varovati kot tajnost razne intimne stvari, za katere zve na podlagi zaupanja. Trem reporterjem »Timesa«, ki so imeli nalogo, da napišejo članke o prestopkih proti prohibiciji, je bilo s častno obljubo, da ne bodo ničesar izdali, dovoljeno, da posetijo razna skrivališča, kjer se kljub prohibiciji pije, kakor da Amerika ni »suha«. Ko so potem objavili svoje članke, so bili pozvani od vrhovnega sodišča v Washingtonu, da izdajo ta skrivališča. Toda vsi trije so držali častno besedo in kljub pritisku niso hoteli izdati svoje skrivnosti in tajnosti. Odšli so raje vsak po 45 dni v zapor, nego da izdajo svojo poklicno tajnost in prekršijo častno besedo, čeprav je bila dana tudi — tihotapcem.

Nesreča v sreči.

»Ah, Ivanka, zavidam ti. Tebi je v resnici dobro. Imaš moža, imaš prijatelja in partnerja za tenis.«

»Motiš se. Vsi trije se zanašajo drug na drugega.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 210

Na njuni levi je bilo vse tiho. Nasprotno pa sta slišala na desni godbo, glasne razgovore in šumen smeh. Toda polagoma so pojenjali vsi ti glasovi. Roland je razložil glas Imperije, ki je odgovarjal poslavljajočim se gostom. Nato je ostalo vse tiho. Skalabino je prijel Rolanda za roko. Tudi Roland je stisnil njegovo. To je pomenilo: »Ali je prišel trenotek? ...« »Počakaj! ...« Naenkrat pa je Skalabino razložil dvoje glasov. Moškega in ženskega. Spoznal jih je takoj; mrzel znoj mu je orosil čelo. Ta dva glasova sta bila glas Bemba in glas Imperije. Imperije, ki jo je pahnili v kanal! »Oh!« je zamrmral. »Ali so sanje ali je resnica?« »No,« je dejal Roland z glasom, tihim kakor dih, »kaj ti je pravzaprav? ...« »Ta glas, gospodar! ...« »To je glas Imperije. Misliš si, da si jo utopil? Zmotil si se pač; kaj hočeš! ...« »Oh! ... Saj se mi sanja ...« »Imperija je; daj si dopovedati. Imperija, ki je izročila svojo ... in tvojo ... hčer kardinalu ... ali ti mar ni povšeči, da je tu? ...« Roland je naglo pritisnil roko na orjakove ustnice, da ustavi vzkrick, ki se je hotel dvigniti nanje — vzkrick groze in gneva. »Molči! ... Poslušaj rajši! ...«

Videli smo Imperijo, kako je prišla v Rim, nastanila se v svoji palači ter pripravila svojo prvo veselico z vročično podjetnostjo. Videli smo jo, kako je na koncu te veselice ostala v enem svojih salonov sama z nekim gostom, ki je snel krinko z obraza, da je mogla spoznati v njem Bembo, beneškega kardinala.

Imperija je vztrepetala, ko ga je zagledala. Menila je tako trdno, da je zapustila za seboj vse, karkoli jo je vezalo na to preteklost! Nenadno pojavljanje Bemba pa jo je navdalo z grozo.

Toda kmalu se ji je vrnila mirnost, in vprašala je: »Po kaj ste prišli semkaj? Kaj more biti zdaj še skupnega med nama? ...« »Vaša hči, milostljiva,« je odgovoril Bembo tako hladnokrvno, da je kurtizano izpreletela groza. »Moja hči,« je ponovila. »Da; mislim si, da vam bo morda prijetno izve-

deti, kaj je z njo. Zato sem prišel, da vam poročam osebno.«

V kardinalovem glasu je bila tako grenka ironija in tako zlovesče drhtenje, da je Imperija vztrepetala po vsem životu.

»Moja hči!« je povzela. »Eh, gospod, sami veste, da moja hči ni več moja hči. Zame je bila res preveč krepostna. In ker je njeni kreposti manjkalo skromnosti, je stala pred menoj kakor živ očiitek ... Kljub temu sem jo ljubila. Bog sam mi je priča. Toda zakaj me je preganjal njen pogled s takšnim zaničevanjem.«

»In posebno,« je dejal Bembo, »zakaj je hotela nesreča, da je ljubila istega moža, kakor vi?«

Imperija je planila pokoncu.

»Molčite!« je kričnila. »In nikdar več ne govorite v moji navzočnosti o tem človeku! ...«

»Zdi se, da se bojite takih razgovorov?«

»Naj bo, kakor hoče. Pustiva to. Kaj mi imate povedati?«

Spomin na Rolanda, ki se je tako nenadoma vzbudil v njej, jo je strašno razburil. Bembo pa je pazil na vse te podrobnosti ter zgradil na njih svoj načrt.

»Draga moja,« je dejal, »spomnite se nekega večera, podobnega današnjemu, ko ste mi rekli: Bianka je pobegnila. Najdete jo na cesti v Mestre.«

»Torej?«

»Torej, razume se, da sem odhitel kakor vihar na tisto cesto v Mestre. Sreča mi je bila mila, došel sem vašo hčer ter jo pripravil s pametnimi in drugačnimi razlogi do tega, da je šla z mano v Benetke. Tam pa ...«

»Le govorite, kardinal,« je rekla Imperija hladno.

»Tam se je pred mojimi očmi zabolj z bodalom.«

Kakor mučna nam je ta dolžnost, vendar moramo dati temu ostudnemu prizoru ves njegov pomen in opozoriti bralca, da je Bembo izpregovoril te besede, ne da bi ga le količkaj zabolelo srce ali vsaj najmanjši živec telesa.

Imperija je nekoliko prebledela.

»Bianka je toraj mrtva,« je zajecjajala.

»Mrtva,« se je odzval Bembo.

Nekaj minut je vladalo težko molčanje.

Imperija je morda čutila v tem trenutku kak drhtljaj materinega čuvstva, ki ga je bila zadavila v svojih prsilih.

Toda, če se je res pokesala, če se je v neobičajni duši te kreature, v tem mojstrskem stvoru nečistosti, res le za hip oglasilo kesanje in je natura v njej hotela zakričati od bolečine, vendar ni zunanost z nobenim znamenjem razodela teh pojavov.

Smelo lahko trdimo, da je bilo materinstvo v Imperiji mrtvo.

Samo kurtizana je še živela.

»Boljše je tako,« je zamrmrala zamišljeno.

In to je bila vsa posmrtnica za ubogo malo Bianco, ki je umrla, ker je hotela rešiti svojo mater.

»Vidim, da se bova lahko pomenila,« je zagodrnjal Bembo.

Bila sta v resnici podobno drug drugemu.

Predstavljala sta višek vse propalosti!

Bembo je mirno sedel na stol in dejal:

»To sem vam hotel povedati, predraga prijateljica. Zdelo se mi je čisto naravno, da vam moram prinesiti tako novico edino jaz.«

»Hvala vam,« je odgovorila Imperija.

»Toda to še ni vse,« je povzel kardinal in prekril noge drugo nad drugo. »To še ni vse; predložiti vam hočem razne načrte, ki jih boste odobraval — prepričan sem o tem — ako vam je količkaj do tega, da si ohranite lepo situacijo, ki ste si jo ustvarili v Rimu, a tudi ...«

»Oh,« ga je prekinila Imperija skoraj srdito. »nobenih groženj, dragi moj! Grožnje so bile dobre v Benetkah, kjer sem trepetala pred vami zaradi tistega ničevnega sunka z bodalom, ki je spraval Davilo s sveta ...«

»Saj vas ne mislim pripraviti v trepet ravno s tem spominom,« je dejal Bembo z odurnim glasom.

Bembo je bil privzel pozo krotilca, ki hoče oditi kot zmagovalec iz svojega levnjaka.

Imperija je sedela nasproti vrat, ki so vodila v kabinet.

Bembo je obračal tem vratom hrbet.

»So drugi spomini,« je povzel Bembo s svojim strovim glasom. »Človek bi res dejal, da ste že pozabili, kakšna zaveza naju veže. Najine sloge ne zahteva samo vaš zločin, nego tudi naša skupna obramba! ... In kdo naj vas brani, ako ne jaz?«

»Kdo naj me brani!« je zajecjajala Imperija. »Proti komu neki?«

»Saj veste! ... Ni mi ga treba imenovati po imenu! Kdo ve, če se nekega dne ne prikaže v Rimu! ...«

»Molčite! Molčite! ...«

»Vidite, milostljiva! ... Hotel sem torej reči: Kdo ve naprej, ali vam Roland Kandiano, ki ste ga dali obsoditi in ga pahnili v podzemeljsko temnico, ne bo nekega dne zopet za petami s svojim maščevanjem! ... Kdo ve, če se vam ne prikaže kar naenkrat tu, v vaši palači ... Saj vam je znano, da ... A kaj vam je milostljiva? ...«

Imperija je bila blede kakor smrt. Njene izbuljene oči zdaj niso več gledale Bemba.

Njen brezumni pogled je strmел v nekaj, česar kardinal ni mogel videti.

Bembo je instinktivno okrenil glavo.

Zagledal je Rolanda Kandiana.

Kardinal je kar zahropel v svoji brezumni grozi. Napel je vse moči, da bi vstal, čuteč, da mora bežati, uteči sovražniku v vratolomnem diru. Toda obsedel je na mestu kakor okamenel in prikovan; niti geniti se ni mogel. Samo, ko se je začel Roland bližati, se mu je njegova glava polagoma obračala naproti, in oči so mu sledile korak za korakom.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglas, kletužijev posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Na dobro domačo hrano sprejem več oseb. M. Šmit, Slomškov trg 14, na dvorišču. 2844

Praktikantinja za pisarniška dela se sprejme takoj. Predpogoj trgovska naobrazba. Vprašati Vatra-akumulator Wildenrainerjeva 15. 2842

Učenko sprejme Vilma Ambrožič, šivilja za dame, Grajska ulica 2. 2846

Sobo- in črkoslikanje izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Tovorni avto, Ford 2 tone in Fiat 1.5 tone in 2 peči na žagovino v dobrem stanju po ceni na prodaj. Vprašati pri Juriju Ehl, Maribor, Maistrova ulica 6. 2843

Krasne pletene obleke v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor Vetrinjska ulica 17. 2319

Fotografiram vse! Portreti, brzoslike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer Gosposka 39. 2286

Vskladiščenje pohištva ter vsakovrstne robe, ocarnjenje in vsa spedijska dela prevzame po nizki tarifi spedicija A. Reismann, Vojašniška ul. št. 6. 2848

Železni štedilnik že rabljen dobro ohranjen prodam. — Primorska ulica 3. 2831

Kraigher-jevega Kontrolorja Škrobarja kupim. Naslov v upravi. VII

Dajte avtomobile, motorje, in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili boste potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. A. Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. III

Pletilje nogavic in šivilje pletenin dobijo delo na dom. Pletarna M. Vezjak, Vetrinjska ulica št. 17. 2467

Stanovanje

popolnoma nanovo in elegantno adaptirano obsegajoče 3 sobe s pritliklinami se odda takoj v najem.

Reflektira se samo na dobro in mirno stranko. Pojasnila daje trgovina Sikošek, Koroška cesta št. 102. 2845

Zahtevajte povsod „Večernik!“

Novo otvorena trgovina s premogom in lesom

Tinnauer

Maribor 254

Gregorčičeva ul. 9

vhod tudi skozi Slovenska ul. 8

se priporoča cenj občinstvu za blagohotna naročila.

Cene brezkonkurenčne!

Postrežba točna in solidna!

Tovarniška zaloga perila in volnenih pletenin

zato pri največji izbiri izredno nizke cene.

Samoveznice

čepice

klobuki i. t. d.

JOS. KARNIČNIK, Maribor, Glavni trg 11.

Izdaja Konzorcij „Jutra“ v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru